

Experiències que inspiren i saber-les difondre.

Anna Forés annafores@ub.edu

Resum (*abstract*)

La present comunicació vol evidenciar el treball fet aquest curs 2010-2011 amb els estudiants que acabem els estudis d'educació social. Un treball que parteix de la premissa que tot allò viscut quedarà molt més arrelat en l'aprenentatge i en la vida mateixa. Sota aquesta perspectiva i sota l'elecció dels estudiants vam tenir la possibilitat de viure uns dies amb un referent en el món social com és TIM GUÉNARD. Un educador que és un gran testimoni de vida i un inspirador pels futurs educadors/es socials. Fruit del treball previ, de l'estada i el treball posterior han estat una sèrie d'accions que ara volem compartir. Aquest treball conclou fins i tot en un recull en format llibre del testimoni d'allò viscut. Aquest text l'entendem com una eina de difusió per la resta de companys i persones interessades en l'aprenentatge emocional.

Objectius

- Generar espais d'aprenentatge vivencials.
- Reflexionar sobre la nostra tasca educativa i l'aprenentatge a la universitat
- Indagar la part més humana i personal de la professió social.
- Crear espais per inspirar-se a nivell personal així com professional.
- Retornar quelcom del que hem après i difondre-ho

Exposició del treball : Bona pràctica

DESENVOLUPAMENT

“(…)Si de veritat sabéssim quin és el nostre encàrrec, ens convertiríem en artesans; provocant encanteris, desvetllant consciències, trenant històries de vida, acompanyats per altres mans, rostres…(…)”

Miquel Moré i Mateu

Quin és el nostre encàrrec com a professors d'universitat?. Donar continguts acadèmics? Donar referents teòrics per entendre el món complex? Dotar d'eines i estratègies per poder dur a la pràctica professional? Oferir espais per desenvolupar les competències tant personals com a professionals?. O potser extreure el millor dels nostres estudiants? Saber fins on podem demanar a cadascun d'ells?.

La finalitat de la nostra formació o de la nostra acció educativa no tindria sentit si no tinguéssim present el protagonista de l'acció, el subjecte de l'educació, i també el

binomi humà format per l'educador i l'educand. L'arkhé o origen del procés educador és l'ésser humà, la persona que tenim al davant, el col·lectiu i/o la comunitat als quals pertany, i també nosaltres, com a educadors. L'essència mateixa de l'educació és que la naturalesa humana necessita l'educació per acabar de ser, per fer-se, per esdevenir persona, per esdevenir un ésser humà complet. Un dels més grans aprenentatges que podem fer és aprendre de referents que ens puguin inspirar. Els podem llegir, els podem contrastar però si alhora tenim l'oportunitat de conviure amb ells aquest aprenentatge no l'oblidarem mai.

Inspirar com a acte d'exercir una influència estimuladora sobre l'intel·lecte, sobre les emocions i sobre la vida. Com ben bé diu Tim a vegades com a educadors hem de "donar" aquest aire per poder tornar a la superfície, com si es tractés de la metàfora d'estar sota l'aigua i et quedessis sense aire, i algú et deixa el seu oxigen per tornar a flotar. Què ens inspira? Ens pot inspirar una obra d'art? Un llibre? Una cançó, però també ens pot inspirar una persona. Com és en el nostre cas.

Aprendre a la universitat és un acte complex que integra diferents elements, en el cas on s'inscriu la nostra assignatura son:

Aprendre	Inspirar com a acte d'exercir una influència estimuladora sobre l'intel·lecte
DE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Les pràctiques ▪ Els seminaris ▪ Reflexions personals: diaris de camps, contrast d'opinions, tutories ▪ De les eleccions ▪ De les omissions
AMB	Textos: llibres, manuscrits propis i d'altres Imatges Vivències
DES DE	Hemisferi dret/Hemisferi esquerra Perspectiva inductiva/deductiva
PER	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Per un mateix: a nivell personal i professional

	▪ Pels altres: per difondre o per exemplificar
--	--

Aprendre doncs des d'una perspectiva rica en possibilitats, plural i oberta a les demandes i suggeriments dels estudiants. Però no tota manera d'aprendre té la mateixa petjada en nosaltres i en la nostra futura acció professional. Les inspiracions per poder aprendre d'una manera més o menys significativa són o poden ser diferents.

Si indaguem la manera d'aprendre que realment queda més arrelada a nosaltres tal vegada és aquella que integra més canals i vies d'aprenentatge.

Les vivències són una gran font d'aprenentatge, perquè realment s'aprèn vivint-les. Ens inspiren o ens poden inspirar més.

Quan ensenyem hem de saber desenvolupar estratègies per fer créixer l'educand que tenim al davant, estirant al màxim la seva educabilitat, la seva plasticitat, la seva capacitat de ser educat. Alhora, l'educador ha de dotar-lo de contextos, d'ambients d'aprenentatge rics i amb un alt grau d'educativitat.

Per tant, la dimensió humana ens fa veure les possibilitats i els límits educatius segons el grau d'educabilitat que puguem establir i el grau d'educativitat de la nostra acció educativa. Amb això no tenim prou i cal crear espais de coneixement compartit.

Els espais de coneixement compartit ens recorda que els espais educatius són espais vius i haurien de ser espais oberts en els quals els actors sentin que tenen maniobrabilitat i graus de llibertat més enllà de les pròpies creences i coneixements.

Alois Prinz en la biografia de Hannah Arendt ens explica que ella va aprendre de Jaspers que és possible una sinceritat sense reserves en la relació amb les persones i que faria desaparèixer l'espai interior inaccessible als altres que la separava d'ells referint-se a una definició de Jaspers de comunicació com l'espai on tots podem trobar-nos . Un espai sense vida, tancat, marceix la comunicació. Una bona dinamització obre l'espai de trobada, provoca el canvi, genera confiança i estimula la creativitat dels participants. La clau, doncs, és com dinamitzar aquest espai perquè esdevingui obert i generi la dialèctica pròpia de l'acompanyament. Dinamitzar un espai de coneixement no es limita tan sols a una bona gestió del coneixement o a una aplicació de determinades dinàmiques grupals. Un bon dinamitzador és un bon acompanyant que entén l'espai de forma holística i no fragmentat en els seus elements. No és suficient, en un espai d'instrucció, amb ser un expert en els continguts o amb fer uns bons esquemes, cal llegir entre línies, ser intuïtiu . I els espais oberts esdevenen font de creació. Dinamitzar és saber coreografiar el cúmul d'emocions que circula en els missatges, els llenguatges,

els espais educatius, establint els límits permeables de l'escenari. L'oportunitat de poder-se apropar a una persona com el Tim Guénard, primer a partir de les seves lectures, després amb l'estada amb ell, i més tard amb l'anàlisi i reflexió de l'apropiació feta pels estudiants ha estat realment colpidor i font de treball i aprenentatge.

Conclusions:

Només com a testimoni agafem dues de les frases dels mateixos estudiants:

"Després del període de reflexió, encara no he posat les idees massa en ordre. Però mirant les fotos i tornant-les a mirar m'he adonat que l'experiència que vam viure plegats va ser molt més que un curt viatge. Crec que vam aconseguir un seguit de sensacions que fan remoure tot el que està més endins de nosaltres mateixos, allò que de tan en tan fa posar la pell de gallina i fer que el cor bategui més de pressa. "

El viatge també és una metàfora: la seva preparació, l'equipatge que preparem, allò que triem, el què creiem necessari, l'estada, l'assaborir dels moments, i el retorn, el cansament, el cúmul de sensacions, la necessitat de posar ordre a tot allò viscut i deixar-ho reposar, i poder després d'un temps tornar a revivre el viatge i saber que ha canviat en nosaltres, què em après.

" Amb tota sinceritat, considero que he après més o si més no més intensament en dos dies d'experiència que en moltes classes magistrals."

L'evidència de la visió que d'una experiència colpidora es pot aprendre molt més que en un ambient formal tancat.

- Resultats i prospectiva

"Puede ser que resulte difícil de conseguir
que los sueños se hagan realidad.
Puede que si intentáramos ahorrar
esfuerzos,
olvidaremos la razón
por la cual empezamos a soñar
y al final descubrimos
qué el sueño ya no nos pertenece.(...)
Cuando estés a punto de rendirte
cuando pienses que la vida
ha sido injusta contigo,
recuerda quién eres. Recuerda tu sueño.
El delfín
Sergio Bam Baren.

- el grau d'implicació dels estudiants s'incrementa
- Els espais vivencials fan que els aprenentatges siguin més significatius
- La reflexió sobre la nostra tasca educativa i l'aprenentatge a la universitat ha guanyat en matisos i possibilitats
- Hem hagut de fer un treball molt interessant a nivell d'indagació de la part més humana i personal de la professió social. Han calgut tutories personals i grupals per a seguir aquest acompanyament
- Hem creat un vídeo i un llibre com a resum d'allò après de l'experiència i ara ho difonem per a diferents indrets per poder compartir la inspiració d'un referent social

La prospectiva és incerta però el que sí que tenim clar és que l'experiència ha valgut la pena.

Qüestions i/o consideracions per al debat

S'aprèn realment més de les vivències? Si és així perquè no les incorporem en l'aprenentatge universitari? Com gestionar l'acompanyament d'aquests aprenentatges emocionals?

Bibliografia

ASMANN (2002) Placer y ternura en la educación. Hacia la sociedad aprendiente. Narcea. Madrid
 FORÉS, A (2011) Tim Guénard. Un testimoni de vida. Un inspirador de possibilitats. Barcelona: Claret.
 PARCERISA, A.; GINÉ, N.; FORÉS, A. (2010) Mirada didáctica a la educación social. Barcelona: Graó.